

Hur hållbar är shoppingrundan?

Uppgift

Vad vet du om dina kläders liv? I den här uppgiften ska du undersöka hur en varas livscykel ser ut från råvara till avfall. Du får också träna på att förstå vad olika aktörer som till exempel konsumenter eller politiker kan göra för att konsumtionen ska bli mer hållbar.

Arbetsgång

1. Varje vara som någon konsumerar har ett liv: från råvara till att den återanvänds eller slängs. Din uppgift är att göra en analys av en av våra mest vanliga konsumtionsvaror, kläder. I Sverige köper vi i snitt 1,7 par jeans per person och år.

Din uppgift är att kartlägga en varas liv från råvara till avfall/återanvändning. Grundfakta om kläder hittar du på:

naturskyddsforeningen.se/skola/energifallet/faktablad-vara-klader

De globala målen och Agenda 2030

Vid FN:s toppmöte den 25 september 2015 antog världens stats- och regeringschefer 17 globala mål och Agenda 2030 för hållbar utveckling. Världens länder har åtagit sig att från och med den 1 januari 2016 fram till år 2030 leda världen mot en hållbar och rättvis framtid. Mål 12 handlar om att främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Läs mer om Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion på regeringens hemsida.

regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/hallbar-konsumtion-och-produktion/

Livscykelanalys

Livscykel	Ekologiska aspekter Vilka miljöaspekter finns kring produkten i de olika stegen (kemikalier, bekämpningsmedel, vattenanvändning, energi, utsläpp etc.)?	Sociala och ekonomiska aspekter Vilka är de ekonomiska och sociala aspekterna kring produkten (inkomstkälla, arbetsvillkor, roll i ekonomin etc.)?
Råvaror Vilka råvaror krävs för att göra produkten?		
Förädling Hur förädlas produkten: från råvara till material som kan användas i produktionen?		
Produktion Hur och var produceras produkten? Vem är producenten?		
Import/Export Hur transporteras produkten till den marknad där den ska säljas?		
Marknadsföring Hur marknadsförs produkten?		
Försäljning Hur går försäljningen till?		
Konsumtion Hur ser konsumtionen av varan ut? Vem köper den och var köps den?		
Återanvändning/Avfall Hur går återanvändningen eller kasseringen till?		

2. Skriv en kort slutsats med hjälp av rubriken och startmeningarna.

Klädernas livscykel är/är inte ett exempel på hållbar utveckling...

För att...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Eftersom...

.....

.....

.....

.....

Vilket leder till...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Å andra sidan...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mina källor är:

.....

.....

.....

.....

Källornas trovärdighet:

.....

.....

.....

.....

.....

3. Livscykelanalysen visar att det är en lång och komplicerad väg innan kläderna hamnar i butiken. Men vilka har ansvar för att det blir en mer hållbar utveckling i den kedjan? Markera i matrisen utifrån följande två uppgifter.
- Vem har mest ansvar? Rangordna aktörerna.
 - Hur stort inflytande har aktörerna? Mycket stor eller liten?

Aktör	Rangordna 1=mest ansvar, 6=minst ansvar	Hur stort inflytande har de? (mycket stor - liten)
Företag		
Politiker		
Media		
Konsumenter		
Internationella mellanstatliga (tex FN)		
Frivilligorganisationer		

4. Vad kan olika aktörer som till exempel politiker eller konsumenter göra för att påverka omställningen till hållbar konsumtion och produktion?

Företag

.....

.....

.....

.....

Politiker

.....

.....

.....

.....

Media

.....

.....

.....

.....

Konsumenter

.....

.....

.....

.....

Internationella organisationer

.....

.....

.....

.....

Frivilligorganisationer

.....

.....

.....

.....

Eget förslag på aktör

.....

.....

.....

.....

Fördjupning

- Utbildningsradions serie *Perspektiv på världen*. Se särskilt avsnitt 1, 2 och 22.
- *Fatta ordet! Globalisering*. Eduklips AB (2017).
- *De globala målen – för hållbar utveckling*. Kunskapsmedia. 2017
- Filmen *Ett miljösmart klädval*.
[youtube.com/watch?time_continue=131&v=4ySqT8Uuo20](https://www.youtube.com/watch?time_continue=131&v=4ySqT8Uuo20)
- Vem har ansvaret: Individen eller staten?
supermiljobloggen.se/nyheter/2016/01/supermiljopodden-5-vem-har-miljoansvaret
- Vad är cirkulär ekonomi? Studera artikeln *Cirkulär ekonomi – istället för slit och släng* på Naturskyddsföreningens hemsida.
naturskyddsforeningen.se/cirkular_ekonomi
- Hallå konsument om textilier och miljön.
hallakonsument.se/miljo-och-hallbarhet/handla-hallbart/textilier-och-miljon/

Kunskapskrav i Samhällskunskap 1a1 och 1b

E	C	A
Eleven kan analysera samhällsfrågor och identifiera någon orsak och konsekvens. I analysen använder eleven med viss säkerhet samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder. Eleven diskuterar översiktligt orsakerna och konsekvenserna samt möjliga lösningar på samhällsfrågorna.	Eleven kan analysera samhällsfrågor och identifiera några orsaker och konsekvenser. I analysen använder eleven med viss säkerhet samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder samt värderar dem med enkla omdömen . Eleven diskuterar utförligt orsakerna och konsekvenserna samt möjliga lösningar på samhällsfrågorna.	Eleven kan analysera samhällsfrågor och identifierar flera orsaker och konsekvenser. I analysen använder eleven med säkerhet samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder samt värderar dem med nyanserade omdömen . Eleven diskuterar utförligt och nyanserat orsakerna och konsekvenserna samt möjliga lösningar på samhällsfrågorna.
I arbetet med samhällsfrågor kan eleven med viss säkerhet söka, granska och tolka information från olika källor, redovisa sina källor samt göra enkla reflektioner om deras relevans och trovärdighet. Eleven kan, med viss säkerhet och på ett strukturerat sätt, uttrycka sina kunskaper i samhällskunskap i olika presentationsformer.	I arbetet med samhällsfrågor kan eleven med viss säkerhet söka, granska och tolka information från olika källor, redovisa sina källor samt göra välgrundade reflektioner om deras relevans och trovärdighet utifrån syftet. Eleven kan, med viss säkerhet och på ett strukturerat sätt, uttrycka sina kunskaper i samhällskunskap i olika presentationsformer samt formulera sig självständigt i förhållande till källorna .	I arbetet med samhällsfrågor kan eleven med säkerhet söka, granska och tolka information från olika källor, redovisa sina källor samt göra välgrundade och nyanserade reflektioner om deras relevans och trovärdighet utifrån syftet. Eleven kan, med säkerhet och på ett strukturerat sätt, uttrycka sina kunskaper i samhällskunskap i olika presentationsformer samt formulera sig självständigt i förhållande till källorna .